

Ένα φύλλο αφιερωμένο στον λαϊκό πολιτισμό

Ως λαογραφία ορίζεται εκείνη η επιστήμη που ασχολείται με όλες τις εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού. Εξετάζει, καταγράφει και ταξινομεί όλα όσα ένας λαός κατά παράδοση λέγει, ενεργεί και πράττει σε συλλογικό επίπεδο. Το περιεχόμενο των θεμάτων της αποτελεί εκδήλωση της ψυχικής και κοινωνικής ζωής του λαού σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο και συνεπώς ποικίλει. Κατηγορίες, τις οποίες θα μπορούσε κανείς να διακρίνει ως αντικείμενο έρευνας της λαογραφικής επιστήμης, αφορούν στον υλικό βίο και τη λαϊκή δημιουργία, στον πνευματικό βίο και στον κοινωνικό βίο (οίκος και αυλή, τροφές και ποτά, ενδύματα και καλλωπισμός, λαϊκές τέχνες, λατρεία, θρησκευτική ζωή, καθημερινά έθιμα, παιχνίδια, σχολική ζωή, δημόσια μετεωρολογία, φυτά, ζώα, μύθοι, παραδόσεις, παροιμίες, αινίγματα, λαϊκό θέατρο κ.α.).

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Διαβάστε επίσης: ▼

Παλιά επαγγέλματα...	Σελ. 2
Επαγγελματικός προσανατολισμός...	Σελ. 2
Ευχαριστήριο....	Σελ. 2
Τα βγάζουμε;...	Σελ. 3
Ξεχασμένα παιχνίδια...	Σελ. 3
Ντοπιολαλιές	Σελ.4
Δημιουργικές καλοκαιρινές διακοπές	Σελ.4

Δημοτικό τραγούδι

Η καταγραφή και η διάσωση της δημοτικής μουσικής συμβάλλει στη διαφύλαξη και στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ταυτότητας του τόπου μας.

«Κανένας δεν το πάτησε το κάστρο του Επάχτου» ή «Νόβαινα»

Στίχοι

Κανένας δεν το πάτησε το κάστρο του Επάχτου.
Ο Ρουπακιάς κυρα-Νόβαινα τατσούλα
Παναγιώταινα,
ο Ρουπακιάς το πάτησε με το γερο-Χουσιάδα.
Πήραν άσπρα, πήραν φλουριά, πήραν
μαργαριτάρια,
πήραν του Νόβα τα παιδιά , του Νόβα τη γυναίκα.

www.youtube.com

Ελληνικά Παραδοσιακά Όργανα

Τα ελληνικά μουσικά όργανα που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα για το δημοτικό τραγούδι και τη μουσική, διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: έγχορδα, πνευστά και κρουστά.

Έγχορδα είναι το λαούτο, το βιολί, οι λύρες (κρητική, ποντιακή ή θρακιώτικη), το σαντούρι, το κανονάκι κ.ά.

Πνευστά είναι το κλαρίνο, η φλογέρα, η γκάιντα, ο ζουρνάς κ.ά.

Κρουστά το νταούλι, το ντέφι, το τουμπερλέκι κ.ά.

users.uoa.gr

ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Με το πέρασμα των χρόνων, καθώς ο τρόπος ζωής, οι ανάγκες των ανθρώπων και ο τρόπος παραγωγής πολλών προϊόντων αλλάζουν, πολλά επαγγέλματα εξαφανίζονται ή αντικαθιστούνται από άλλα που έχουν να κάνουν με

τον σύγχρονο τρόπο ζωής.

Μερικά από αυτά είναι: Γανωτής, λούστρος, πλανόδιος μανάβης, νερουλάς, σαμαράς, υαλοποιός, τσαγκάρης, τσαρουχοποιός,πραματευτής, εφημεριδοπώλης παγωτατζής, πεταλωτής, ντελάλης, βαρελάς, αγωγιάτης, γαλατάς, πλανόδιος φωτογράφος, καρβουνιάρης, καροτσέρης, πωλητής πάγου, φαροφύλακας, καρεκλάς, μυλωνάς, πλύστρα, υφάντρα, μαμή, στρωματάς, σιδεράς, σαλεπιτζής, λατερνατζής, καλαθάς, ομπρελάς, καρεκλάς, ξυλοκόπος, σφουγγαράς αγγειοπλάστης, ρετινοσυλλέκτης και τόσα άλλα.

Φυσικά ο λαός συνέθετε στίχους για να μνησεί τα επαγγέλματα αυτά. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Για την υφάντρα:

*«Μαλαματένιο τ' αργαλειό
και φίλντισι το χτένι
και μια κοπέλα λυγερή
που τραγουδάει και φαίνει»*

Για τονπραματευτή:

*Ἦρθε ἀπ' τὴ Πόλῃ νιὸςπραματευτῆς
μὲ διαλεχτὴπραμάτεια,
μ' ἀσημικὰ καὶ χρυσικὰ
καὶ μὲ γλυκὰ τὰ μαῦρα μάτια.*

<http://blogs.sch.gr>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Στο τελευταίο τεύχος της εφημερίδας μας θέλουμε να ευχαριστήσουμε την κ. Έφη Φωτοπούλου-Ανδρεοπούλου. Ανέλαβε την διαμόρφωση των δύο πρώτων φύλλων και μας στάθηκε στο ξεκίνημά μας. Επίσης να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή της πληροφορικής του σχολείου μας κ. Γκέκα Κωνσταντίνο που αναλάμβανε να δημοσιοποιήσει την εφημερίδα μας σε ηλεκτρονική μορφή. Όλους εσάς που μας προτρέπατε να συνεχίσουμε με το ενδιαφέρον σας.

Οι μαθητές της Β΄ τάξης
Οι δασκάλες τους

Τα βγάζουμε;

(Λαχνίσματα: Μικρά ρυθμικά τραγουδάκια τα οποία χρησιμοποιούνται πριν την έναρξη ενός παιδικού παιχνιδιού προκειμένου να καθοριστεί η σειρά με την οποία θα παίξουν τα παιδάκια) .

Ο Καρακατσάνης

Ο Καρακατσάνης
μπήκε στο τηγάνι
κι έσπασε τ' αυγά.
Γιατί Καρακατσάνη, μπήκες
στο τηγάνι κι
έσπασες τ' αυγά;
Φάε τώρα κι από μένα μια
καρπαζιά.

Ανέβηκα στη λεμονιά να κόψω ένα λεμόνι

Ανέβηκα στη λεμονιά
να κόψω ένα λεμόνι
κι η λεμονιά τσακίστηκε και
μου κοψε το χέρι.
Δώς μου το μαντιλάκι σου
το χρυσοκεντημένο
να δέσω το χεράκι μου
που τ'όχω ματωμένο.

Α-κα-τα μα-κα-τα

Α-κα-τα μα-κα-τα
σου-κου-του-μπτε
α-μπτε φα-μπτε
ντο-μι-νε
α-κα-τα μα-κα-τα
σου-κου-του-μπτε
α-μπτε φα-μπτε
βγες

Μαριάμ μαριάμ

Ο μαριάμ μαριάμ μαριάμ
σι ντο ρε μι μακαρό
μακαρό
λέο λέο πι πι πι
λέο λέο πι πι πι
one two three

Paidika.gr

Ξεχασμένα παιχνίδια που έπαιζαν τα παιδιά στους δρόμους..

Πολλά χρόνια πριν, δεν υπήρχαν τηλεοράσεις, στερεοφωνικά, ή τηλεοπτικά παιχνίδια, δεν υπήρχαν χρήματα για ακριβά παιχνίδια και οι γονείς ήταν πολύ απασχολημένοι για να ασχοληθούν με τα παιχνίδια των παιδιών.

Ευτυχώς η κίνηση στους δρόμους ήταν μικρή ή δεν υπήρχε, οπότε ο δρόμος ήταν η παιδική χαρά, τα πεζοδρόμια, καθώς και οι μικροί κήποι. Το παιχνίδι γινόταν έξω έως ότου βράδιαζε και δεν κανείς δεν έβλεπε πια.

Τα παιδιά έπαιζαν βώλους, τσέρκια, κουτσό, περνά-περνά η μέλισσα, τρεις...και το λουρί της μάνας, δεν περνάς κυρα-Μαρία, λύκε, λύκε, είσαι δω, γύρω-γύρω όλοι, η μικρή Ελένη, η κολοκυθιά, αμπάριζα, κρυφτό τενεκεδάτο, το τηλεφωνάκι και τόσα άλλα.

ΑΚΟΥΡΜΑΣ' ΝΑ Σ'ΠΩ

Η μητρική γλώσσα με τη μορφή της τοπικής διαλέκτου είναι στενά συνδεδεμένη με την ιδιαίτερη πατρίδα μας, με τη φυσιογνωμία του τόπου που μας γέννησε. Είναι η γλώσσα της συνομιλίας μας με το βιοτικό μας χώρο, όπου γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε, η γλώσσα που σώθηκε στο στόμα των γονιών και των παππούδων μας, η γλώσσα του παιχνιδιού και της γιορτής, του καθημερινού μόχθου και της ανάπαυσης, του εθίμου και του τραγουδιού. Είναι η βιωματική και συγκινησιακή πλευρά της γλώσσας, μέσα από την οποία αντικρίζουμε κι εκφράζουμε, ερμηνεύουμε, αξιολογούμε κι αισθανόμαστε τον κόσμο με τους δικούς της τρόπους έκφρασης, το δικό της λεκτικό πλούτο, τη δική της φωνητική χρωματική. Με τη ντοπιολαλιά ο περιβάλλον κόσμος εξανθρωπίζεται, μεταπλάθεται σ' έναν οικείο, εσωτερικό – υποκειμενικό κόσμο, καθώς η γλώσσα αυτή γίνεται ο ίδιος ο δεσμός μας με τον τόπο και τους ανθρώπους του.

lyk-therm.ait.sch.gr/

Ίτιακή Κυκλαδίτικη
Αρασιώτικη
Μικρασιατική Μακεδονική
Κανησιακή Επτανήσι
Ελληνική
Κωνική Πελοποννησιακή
Κατωιταλική
Κυπριακή

Δημιουργικές καλοκαιρινές διακοπές!

Κατά την διάρκεια των διακοπών τα παιδιά ξεκουράζονται, χαλαρώνουν, έρχονται σε επαφή με συγγενείς και φίλους συχνότερα, απολαμβάνουν τον ήλιο και τη θάλασσα. Μπορούν να απασχολούνται δημιουργικά σε διάφορες δραστηριότητες, όπως: Εκμάθηση κολύμβησης, ζωγραφική, κατασκευές με υλικά από το φυσικό περιβάλλον, μουσική, αθλοπαιδιές, ψάρεμα, συμμετοχή σε προγράμματα που οργανώνει η Βιβλιοθήκη της πόλης μας. Παρακινήστε τα να αφήνουν, λοιπόν, **τα παιχνίδια στο δωμάτιο και στον υπολογιστή και να απολαμβάνουν τη φύση, το φως και το καλοκαίρι !**

άν'ξε τα γκαβά σ' : άνοιξε τα μάτια σου
βέλαξε απ' τον πόνο : πόνεσε πάρα πολύ
για τ' αντέτ' : χαλάλι
καθένας για τ' βούζα τ' : ο καθένας για το
εαυτό του
κρουν τα χιόνια : έρχεται πολύ χιόνι
μας έκανε νταρνταγαν' : μας μπέρδεψε
όλους
μον για τσ' ρούες είσι : είσαι μόνο για
βόλτες
μπαλίσιο σύρμα : λεπτό σύρμα
που έδεναν το αχυρο
πέτσωτον μια : χτύπησέ τον
που ριχτ'κι αυτός : που έμοιασε
σβέρκωστον : πιάστον
σκιαξ' τα πλια : τρόμαξε τα πουλιά
ταχιά τ'ν'αλλ' : σύντομα
τι μι ξεμπρατζώθ'κες : γιατί έβγαλες τα
μπράτσα
τι μι σλουϊέσε : τι περιμένεις
τον έκοψε η λόρδα : πείνασε πάρα
πολύ
τον έμπλαξε : τον στρίμωξε
**ω
ρε δικανίκ' που έφαϊ** : πω πω ξύλο που
έφαγε

Εαν ιδρόκες ιδρέιδει να καρφώνονται οι λέξεις
Να μην τις ιδάιρνει ο άνεμος

Μανώλης Αναγνωστάκης